

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองแบบประชาธิปไตย ให้ความสำคัญกับการปกครองตนเอง หรือการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นสัญลักษณ์อีกประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวเกิดจากการนำเอาหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) มาใช้ โดยรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่น ไปดำเนินการปกครอง และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ท้องถิ่นสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ของท้องถิ่น โดยคนของท้องถิ่นตามความประสงค์ของท้องถิ่นสำหรับในเขตพื้นที่ที่พัฒนามแล้ว รัฐบาลกลางถือว่าควรเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างความเข้มแข็งแก่ประเทศ เพราะทำให้มีนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ช่วยลดการติดขัดของการดำเนินการตามเดิม ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่ส่วนกลาง ช่วยปรับปรุงและเร่งการดำเนินการกิจการของรัฐ รวมทั้งกระตุ้นให้ท้องถิ่นมีการริเริ่มดำเนินการใหม่ ๆ ด้วย (สันนุทธิ์ สุขสงค์, 2545 : 1)

ในการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจนั้น เป็นหลักในการจัดระเบียบบริหารราชการ โดยการกระจายอำนาจหรือโอนอำนาจในการบริหาร ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปดำเนินการโดยตนเอง มีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการดำเนินกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ กล่าวคือ ไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาโดยตรงจากส่วนกลาง และระเบียบจากส่วนกลาง การจัดระเบียบบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจนี้ เป็นการลดอำนาจของส่วนกลางหรือเป็นการเพิ่มอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นสำหรับการบริหารกิจการบางอย่างที่กระจายหรือโอนอำนาจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปดำเนินการเอง (สภาน รังสีโยกฤษฎ์, 2546 : 31)

ในส่วนของ การปกครองของไทยนั้น ปรากฏหลักฐานชัดเจนตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา คือ มีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ซึ่งมีลักษณะวางเอกราชถึงความเป็นประชาธิปไตย กล่าวคือ ประชาชนมีอิสระในการดำรงชีวิต เช่น ประโยคในหลักศิลาจารึกว่า “ใครใคร่ค้าช้างค้า ใครใคร่ค้าม้าค้า” ซึ่งข้อความดังกล่าวนี้ ได้แสดงให้เห็นระบบการค้าไทยเสรีสอดคล้องกับความเป็น

ประชาธิปไตย และเมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมัชสุโขทัยมาเป็นอยุธยา การปกครองจึงได้เปลี่ยนแปลงเป็นระบอบจตุสดมภ์ 4 กิ่ง เวียง วัง คลัง นา ถ้าเปรียบเทียบกับสมัชสุโขทัยแล้ว ถือได้ว่ามีการปรับเปลี่ยนมาพอสมควร การปกครองระบอบนี้ได้ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และถึงวันเป็นการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช (Absolute Monarchy) ซึ่งอำนาจเต็มในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น เป็นอำนาจโดยตรงของพระมหากษัตริย์ แม้ว่าในสมัยรัชกาลที่ 5 จะมีการจัดตั้งกระทรวงขึ้น และมีเสนาบดีให้อำนาจในการบริหารส่วนหนึ่งแทนพระมหากษัตริย์ ก็ตาม

หลังจากที่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 คณะราษฎรได้ตราพระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดินขึ้นใน พ.ศ. 2476 เป็นฉบับแรก โดยยกเลิกการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาลที่มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่เคยเห็นมาก่อน โดยสิ้นเชิง คณะราษฎรได้มอบหมายให้ นายปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้ร่างขึ้น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในส่วนท้องถิ่นนั้น ได้มีการกำหนดไว้ว่า ในจังหวัดหนึ่ง ถ้าท้องถิ่นใดมีความเจริญมากก็ให้จัดตั้งเทศบาล ซึ่งมีเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล (ณรงค์ พ่วงพิศ. 2539 : 335)

หลังจากที่คณะราษฎรได้ตราพระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2476 ขึ้นได้บังคับแล้ว ท้องถิ่นก็ได้เปลี่ยนแปลงไป และได้ตรากฎหมายอีกหลายฉบับ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองท้องถิ่นมาเรื่อย ๆ และก่อนที่จะมีการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2540 การปกครองท้องถิ่นไทยมี 6 รูปแบบ ได้แก่ (1) สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (2) เทศบาล (3) เทศบาลเมือง (4) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (5) กรุงเทพมหานคร และ (6) เมืองพัทยา

สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั้น มีการปรับเปลี่ยนครั้งสำคัญเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยได้กำหนดไว้เป็นหมวดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในมาตรา 78 ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นที่ตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น ซึ่งโดยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้น ต้องการให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมบูรณ์เพื่อบริการประชาชนแต่ละท้องถิ่นของตนเอง

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีการกระจายอำนาจในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น มาเป็นเวลานาน แต่ถึงได้วยังไม่เจริญได้เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องไปไ้ด้จากการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยเกิดจากการหยิมนำได้ (Devolution) ซึ่งทำให้ประชาชนเข้าใจว่าการปกครองเป็นเรื่องของข้าราชการเท่านั้น จึงทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยทั่วไปของไทย มีปัญหาอยู่หลายประการ ดังนี้ (สมาน รังสิโยภยกุล, 2546 : 62-64)

1. ปัญหาการมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประเภทเกินไป และแต่ละประเภทจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งในการตรวจกฎหมายแต่ละฉบับจะมีการพิจารณาในต่างวาระต่างสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีผลต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรและในการที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประเภทในจังหวัดเดียวกัน ทำให้เกิดการสับสนในเรื่องค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น เช่น ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือนสำหรับปฏิบัติภารกิจประจำสำนักงาน ค่าใช้จ่ายในการเช่าสำนักงาน และค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

2. ปัญหาการรวมอำนาจด้านการคลัง และด้านการบริหารงานบุคคลไว้ที่ส่วนกลางเกินสมควร คือ ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กล่าวคือ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจะเป็นผู้ออกกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงกลายเป็นหน่วยงานภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ สามารถสั่งให้ท้องถิ่นดำเนินการตามที่ตนต้องการแทนที่จะเป็นการ “กำกับดูแล” เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศโดยส่วนรวม ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในภาพรวมมีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการต่าง ๆ น้อยเกินไป จึงขาดความเข้มแข็ง ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3. ปัญหาส่วนราชการในส่วนกลางที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ค่อยจะเต็มใจในการดำเนินการอย่างจริงจังและจริงใจ เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ และมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ยังคงให้ความสำคัญมาก เพราะการกระจายอำนาจ หมายถึง การสูญเสียอำนาจของกลุ่มข้าราชการส่วนภูมิภาค และเป็นภาระคุกคามความมั่นคงและความก้าวหน้าของ

ข้าราชการในส่วนราชการนั้น ๆ อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้มีผลทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ไม่พัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากถูกควบคุมโดยส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคด้วยเหตุผลของความมั่นคงและความไม่พร้อมของประชาชนในท้องถิ่นมาโดยตลอด

นอกจากนั้น คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา ารับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาผู้แทนราษฎร (2546 : 26-27) พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน 6 ประเด็น ดังนี้

1. ไม่มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานและไม่ได้ทำงานที่สิ้นเปลือง ภายใต้งบประมาณที่ให้มีภารกิจให้แก่หน่วยงานดั้งเดิม โดยใช้เหตุผลว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่มีความชำนาญในการจัดบริการที่ได้รับ และยังไม่เคยดำเนินการมาก่อน
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ไม่มีงบดำเนินการ อาจเป็นเพราะว่าไม่เข้าใจหลักการ ทิศทาง และแนวปฏิบัติ
4. ขาดการประสานงาน และการให้ความร่วมมือกับส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ ในการดำเนินงานภารกิจถ่ายโอน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของพื้นที่
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการดำเนินงานให้ส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจได้รับทราบอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตามกำหนดเวลา
6. บุคลากรที่ถ่ายโอนย้ายหลังการถ่ายโอนภารกิจ ไม่ยอมโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ คณะกรรมการชุดดังกล่าว ยังพบว่าปัญหาในการถ่ายโอนงบประมาณ ราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่ถ่ายโอน แจ่งการอนุมัติจัดสรรเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น การดำเนิน โครงการถ่ายโอน อาทยเสริม (นม) และอาหารกลางวันของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งงบประมาณที่จัดสรรให้มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ และไม่สอดคล้อง เหมาะสมกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การทำงานล่าช้าเกิดความไม่คล่องตัว และมีปัญหาในเชิงการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาของ สภามาต ไซคชัยวัฒนากร (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลในจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดั้มาถ 5 ด้าน และอยู่ใน

ระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเฉพาะด้านที่อยู่ในระดับปานกลางนั้น มีความสำคัญไม่น้อย คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และ ด้านการให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ส่วนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษารัตน์ ฆารสินธุ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้ 4 M's คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัตถุประสงค์ และด้านการบริหารจัดการ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยของ ศึกษารัตน์ ฆารสินธุ์ ที่น่าสนใจ คือ ควรสรรหาบุคลากรให้ตรงกับงาน ควรสร้างขวัญและกำลังใจให้พนักงาน และควรยึดหลักธรรมมาภิบาลในการบริหารงาน

จากการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาศึกษาปรับปรุงโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกแทนราษฎร หรืออาการศึกษาของสมาคมฯ โขจชัยวัฒนากร และจากการศึกษาของ ศึกษารัตน์ ฆารสินธุ์ พอสรุปได้ว่า การบริหารงานและการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ยังคงมีปัญหาอยู่ในระดับหนึ่ง

เทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย มีทั้งหมด 17 แห่ง มีความเป็นมาเช่นเดียวกับเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ กล่าวคือ มีการปรับเปลี่ยนมาจากสุขาภิบาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 285 ที่กำหนดให้ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติมาจากการเลือกตั้งของประชาชน แต่คณะผู้บริหารของสุขาภิบาลคือ นายอำเภอ ดังนั้น เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2542 รัฐสภาได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลให้เป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ทำให้สุขาภิบาลทั่วประเทศจำนวน 981 แห่ง เปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 โดยมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและถูกจ้างทั้งหมดของเทศบาล โดยมีปลัดเทศบาลเป็นพนักงานประจำที่มีตำแหน่งสูงสุด มีอำนาจบังคับบัญชารับผิดชอบงานของเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรี

เนื่องจากเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย เป็นเทศบาลที่เปลี่ยนฐานะจากสุขาภิบาล มีการปรับเปลี่ยนการบริหารจากสุขาภิบาลที่มีนายอำเภอเป็นผู้บริหาร มาเป็นนักการเมืองท้องถิ่น มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ มีหัวหน้าระดับรองจากปลัดเทศบาลบริหารหน่วยงานระดับกอง หรือระดับฝ่ายในแต่ละเทศบาล ปราบฏกวรณ์ในด้านการบริหารเทศบาลแต่ละแห่ง บางแห่งมีการฟ้องร้องและมีการร้องเรียน ซึ่งแสดงว่าปัญหาการบริหารงานยังปรากฏ แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยที่เป็นงานวิชาการ ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

ด้านหนึ่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย มีประสบการณ์การบริหารในระดับหนึ่ง มีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย ว่าด้านใดมีปัญหาอยู่ในระดับใด ซึ่งผลการวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์ ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มี ประเภทตำแหน่ง ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. พนักงานเทศบาลที่มีประเภทตำแหน่ง ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ต่างกัน

ขอบเขตของกรวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาล 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านบุคลากร (Man)
- 1.2 ด้านงบประมาณ (Money)
- 1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)
- 1.4 ด้านการบริหารจัดการ (Management)

2. ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย จำนวน 442 คน

3. ด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ เทศบาลตำบล จำนวน 17 แห่ง ในเขตจังหวัดหนองคาย

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของพนักงานเทศบาล 3 ประการ ได้แก่

4.1.1 ประเภทตำแหน่ง

4.1.2 ระดับการศึกษา

4.1.3 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของพนักงานเทศบาล 4 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านบุคลากร (Man)

4.2.2 ด้านงบประมาณ (Money)

4.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)

4.2.4 ด้านการบริหารจัดการ (Management)

5. ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาตั้งแต่ ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน 2551

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เทศบาล หมายถึง เทศบาลตำบลที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 จำนวน 17 แห่ง ในเขตจังหวัดหนองคาย
2. พนักงานเทศบาล หมายถึง พนักงานเทศบาลผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วยผู้บริหารและพนักงานข้าราชการ
3. ปัญหาการบริหารงาน หมายถึง ข้อขัดข้องในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย 4 ด้าน ได้แก่
  - 3.1 ปัญหาด้านบุคลากร หมายถึง ข้อขัดข้องในการบริหารงานด้านบุคลากรของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ดังนี้ 1) การสรรหาบุคลากรดำเนินการอย่างเหมาะสม 2) จำนวนบุคลากรเพียงพอในการปฏิบัติงาน 3) วุฒิการศึกษาของบุคลากรตรงกับงานที่ปฏิบัติ

4) ความรู้ความสามารถของบุคลากรตรงกับงานที่ปฏิบัติ 5) บุคลากรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน 6) บุคลากรได้รับการฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน 7) บุคลากรได้รับการบำรุงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและ 8) บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ด้วยความชำนาญ

3.2 ปัญหาด้านงบประมาณ หมายถึง ข้อขัดข้องในการบริหารงานด้านงบประมาณของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ดังนี้ 1) งบประมาณมีเพียงพอต่อการกิจของเทศบาล 2) การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับภารกิจ 3) การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาของเทศบาล 4) จัดเก็บภาษีเงินได้ตามเป้าหมาย 5) การจัดสรรงบประมาณมีความชัดเจน 6) การจัดซื้อจัดจ้างดำเนินการอย่างโปร่งใส 7) การเบิกจ่ายงบประมาณตรงเวลาทุกครั้ง 8) งบประมาณที่ใช้ในการซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอ

3.3 ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ข้อขัดข้องในการบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ดังนี้ 1) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีเพียงพอ 2) วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมกับลักษณะงาน 3) วัสดุอุปกรณ์ทันสมัยทุกรายการ 4) วัสดุอุปกรณ์อยู่ในลักษณะที่พร้อมใช้ 5) วัสดุอุปกรณ์ได้รับการซ่อมบำรุงที่ถูกต้อง

3.4 ปัญหาด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ข้อขัดข้องในการบริหารงานด้านการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ของหน่วยงานมีความชัดเจน 2) นโยบายในการบริหารงานมีความชัดเจน 3) การวางแผนการบริหารงานครอบคลุม 4) ระบบในการบริหารงานมีความชัดเจน 5) การกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบมีความยุติธรรม 6) การกำหนดความรับผิดชอบมีความชัดเจน 7) การประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนทราบดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ 8) มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นประจำ 9) การประเมินผลงานมีความยุติธรรม 10) มีการยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงาน 11) การบริหารงานมีความโปร่งใส 12) ผู้บริหารและสภาร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี 13) ฝ่ายการเมืองและพนักงานร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อค้นพบจากการวิจัย สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาและแก้ปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย